

RECENZII

Jan J.F. ter Laak

**Evaluarea psihologică a întrebărilor clientului -
ghid practic pentru studenți și practicieni, 2013,
Editura Sinapsis Publishing Projects, 524 p.**

CĂTĂLINA MIHAELA NICULCIOIU

Menită să îndrume pașii atât studenților, cât și specialiștilor din domeniul științelor sociale, fiind - așa cum reiese și din titlu - un ghid practic, cartea olandezului Jan J.F. ter Laak integrează o multitudine de informații referitoare la teoriile, metodologiile și instrumentele ce stau la baza evaluării psihologice.

Abordarea analitică și explicativă a autorului privind evaluarea psihologică pleacă de la premisa existenței a trei surse de teorii și constructe comportamentale (non-specialiști, teoriile din manuale și paradigmele principale), ce sunt clasificate după criteriul următoarelor orientări: cea a diferențelor individuale, cea a dezvoltării și cea a contextului social.

Toate aceste teorii, metode și modele ale evaluării psihologice sunt descrise de-a lungul a 25 de capitole, structurate în patru părți. Prima dintre ele deschide subiectul evaluării psihologice printr-o descriere exhaustivă a acesteia (ce reprezintă evaluarea psihologică, de ce facem apelul la aceasta, care sunt instrumentele utilizate etc.), fiind cuprinse, deopotrivă, informații cu privire la teoria testului și la istoria evaluării.

Predicția clinică versus predicția statistică; procesul de evaluare; fidelitatea, validitatea și calitatea evaluării constituie cea de-a doua parte a cărții, ce vine în completarea celei dintâi, atenția îndreptându-se de la imaginea de ansamblu asupra

evaluării psihologice către reprezentarea procesului în sine a acesteia. Se pune accentul pe calitatea evaluării, cu referire atât la proces, cât și la instrumentele folosite în evaluare. În acest sens, de exemplu, pe parcursul întregului capitol 6 se conturează ideea de calitate, în termenii binecunoscuți de *fidelitate* și *validitate* a metodelor de evaluare.

Partea a treia aduce în discuție diferențierile și divizarea domeniului psihologiei, din punctul de vedere al studierii, predării și profesării acesteia (psihologia clinică și a sănătății, psihologia muncii și organizațională, psihologia dezvoltării și educațională și neuropsihologia) și marchează evaluarea psihologică ca fiind unul dintre punctele comune importante ale practicienilor din toate aceste arii.

Cea de-a doua jumătate a acestui ghid este reprezentată de Partea a 4-a, care tratează, de-a lungul a 17 capitole, trei teme majore în evaluarea psihologică: personalitatea individului (clientului), inteligența și aptitudinile acestuia și mediul din care acesta face parte. Se încearcă oferirea unor răspunsuri cât mai elaborate și complexe la întrebări precum: „Cum este descrisă persoana în limbaj obișnuit?”, „Cum sunt explicate diferențele individuale, dezvoltarea și efectele contextului social de către oamenii obișnuiți (nespecialiști) și de către teoreticieni?”, „Care sunt orientările în

psihologia personalității și care dintre aceste abordări sunt utile pentru practicieni?”, „Cum sunt organizate și măsurate diferențele individuale, dezvoltarea și contextele sociale?” etc.

Întrucât această carte reprezintă un ghid practic și nu doar un manual stufos ce integrează numeroasele teorii referitoare la evaluarea psihologică, la sfârșitul fiecărui

capitol există secțiunea de *Observații și Evaluare*, în care se rezumă informațiile pe care construcția teoriilor, operaționalizarea, măsurarea și instrumentele le furnizează evaluatorului. Observațiile reflectă opiniile și ideile autorului, fapt pentru care cititorul este încurajat să își stabilească propriul mod în care valorizează și apreciază argumentele.